

126 . Brănești | Județ: Gorj | Punct: Biserica „Sfântul Nicolae” și „Sfinții Voievozi” | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 79246.01

Perioade: Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Evul Mediu, Perioada modernă

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Gheorghe Calotoiu, Dumitru Hortopan

Instituții: Muzeul Județean "Alexandru Ștefulescu" Gorj, Muzeul Județean "Alexandru Ștefulescu" Gorj

Raport

Biserica monument istoric „Sfântul Nicolae” și „Sfinții Voievozi” se află amplasată pe DN 67 Tîrgu-Jiu - Filiași în satul Brănești, comuna Brănești, jud. Gorj.

Pe actualul amplasament al bisericii „Sfântul Nicolae” și „Sfinții Voievozi”, documentele amintesc că a existat un alt lăcaș din lemn construit la 1794, așa cum atestă și inscripția de pe piciorul Sfintei mese care s-a păstrat și unde se regăsește următorul text: „Acest sfânt lăcaș a fost construit în locul altuia ruinat.”

Biserica de lemn a fost dezafectată în anul 1854, locul ei fiind luat de actualul edificiu din zid, a cărei construcție a început în același an și s-a terminat la 28 decembrie 1859, după cum arată pisania: „Care s-a sfințit cu Arhipăstoreasca binecuvântare întru fericire amintitului Episcop al Eparhiei Râmnicului-Noul – Severin, Calinic, de Prea Cucernicul Protopop al vechii plase a Jiului, Ioan Petrescu, fost mai târziu profesor și director al Seminarului Râmnicu Vâlcea.”

Ctitor este amintit Preotul Constantin Cocoroveanu din Ionești, cu toată cheltuiala lui, ajutat fiind de locuitorii din Brănești și Ionești.

Biserica de zid a fost înzestrată de fondator cu trei clopote și o toacă de fier. Pe clopotul cel mare se află următoarea inscripție: „acest clopot s-a dăruit de Preotul Constantin Cocoroveanu la biserica satului Brănești cu hramul Sfântul Nicolae și Sfinții Voievozi. Pesta 1858”, iar pe cel mijlociu era alta: „Acest clopot s-a făcut cu cheltuiala preotului Constantin Cocoroveanu și Ilie M. Nicolau și s-a dăruit bisericii din Brănești în anul 1864. Pesta”

Lucrările de consolidare și restaurare a bisericii „Sfântul Nicolae” și „Sfinții Voievozi”, din satul Brănești au impus în anul 2007 efectuarea de săpături arheologice preventive în vederea eliberării monumentului istoric de sarcina arheologică.

Cercetările arheologice s-au făcut în interiorul bisericii, cât și în exteriorul ei, în jurul fundației cât și sub aceasta, deoarece au fost efectuate lucrări de consolidare a monumentului istoric, prin subzidire cu beton și fier.

Cercetările arheologice preventive au fost impuse și de constructor în exteriorul bisericii prin efectuarea de casete cu dimensiunile de: 2,50 x 1,30 m, ad.: -1,50 m, în jurul lăcașului.

Temelia bisericii avea în partea de E o adâncime de 0,40-0,50 m și se termina în partea de V cu o înălțime de 1,20-1,30 m. Sub această atâr pe latura de S cât și de N s-au efectuat subzidiri cu beton și fier. Pe latura de N s-a deschis o casetă CI la capătul de E cu dimensiunile de 2,50 x 1,30 x 1,50 m. La adâncimea de -0,90 m au fost descoperite oase de la un defunct (craniu fragmentar, coaste și fragmente de la membrele inferioare și superioare). În caseta CII cu dimensiunile de 4,50 x 1,30 x 1,60 m situată în apropierea primei casete, la -0,70 m adâncime a fost descoperit un alt inhumat (craniu, coaste, membre inferioare). Poziția craniului era orientată spre E. În apropierea oaselor s-au găsit fragmente de lemn de la sicriul inhumatului.

De-a lungul temeliei pe latura de S au fost practicate alte casete, în unele din ele găsindu-se material

arheologic constând din oase umane, bucăți de cărămidă din perioada respectiva și puține fragmente de vase utilizate la practicile rituale. Astfel, în caseta CIII (1,50 x 1,30 m; ad. = 1,40 m) în zona de V a temeliei la -0,80 m au fost descoperite oseminte de la membrele inferioare și superioare ale unui inhumat. În caseta CIV, care măsoară aceleași dimensiuni ca cea precedentă, au fost descoperite alte oseminte umane (craniu, fragmente de la membrele superioare și inferioare) la o adâncime de -0,90 m.

În casele CV și CVI cu aceleași dimensiuni (1,50 x 1,30 m; ad. = 1,40 m) nu au fost sesizate materiale arheologice. În caseta CVII, care măsoară 2,50 x 1,30 x 1,80 m situată de asemenea în partea de S a temeliei au fost descoperite la -1,30 m adâncime fragmente de lemn de la un sicriu și oseminte umane (fragmente de craniu, coaste, membre superioare și inferioare).

În zona exterioară a altarului de-a lungul temeliei au fost executate două case CVIII și CIX având dimensiunile de 2 x 1,50 x 1,50 m respectiv 2,50 x 1,50 x 1,80 m. În caseta CVIII care a fost realizată la vârful arcului descris de absida altarului, la -0,90 m au fost recuperate oase de la craniu, fragmente din coloana vertebrală și de la membrele inferioare. La S de această casetă s-a trasat caseta CIX unde au fost descoperite la -1,10 m adâncime fragmente de la un craniu și fragmente de la membrele superioare ale unui defunct. Lângă și sub fundația de S a bisericii în zona exterioară a pronaosului s-a efectuat caseta CX cu dimensiunile de 2,50 x 1,50 x 1,50 m, iar la -1,20 m adâncime au fost descoperite fragmente de cărămidă din perioada respectivă.

În interiorul monumentului au fost practicate patru secțiuni situate pe lățimea bisericii care au afectat temeliile interioare nedescoperindu-se materiale arheologice

Totodată, în interiorul bisericii s-a săpat pe toată suprafața până la -0,30 m pentru a se pune pietriș nereperându-se cu această ocazie vreun material arheologic.

Realitățile arheologice întâlnite cu prilejul lucrărilor de consolidare a bisericii din satul Brănești conduc la concluzia că aceasta suprapune un cimitir pe latura de S în zonele exterioare pronaosului și naosului, precum și în afara altarului descoperindu-se oase umane întregi sau fragmentare, cărămizi de epocă și resturi ceramice de la vase utilizate în practicile rituale.

Inventarul arheologic descoperit la biserica „Sfântul Nicolae” și „Sfinții Voievozi” se încadrează cronologic la începutul sec. al XIX-lea și a doua parte a aceluiași veac.

Informații suplimentare online

[Raportul 4126 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
